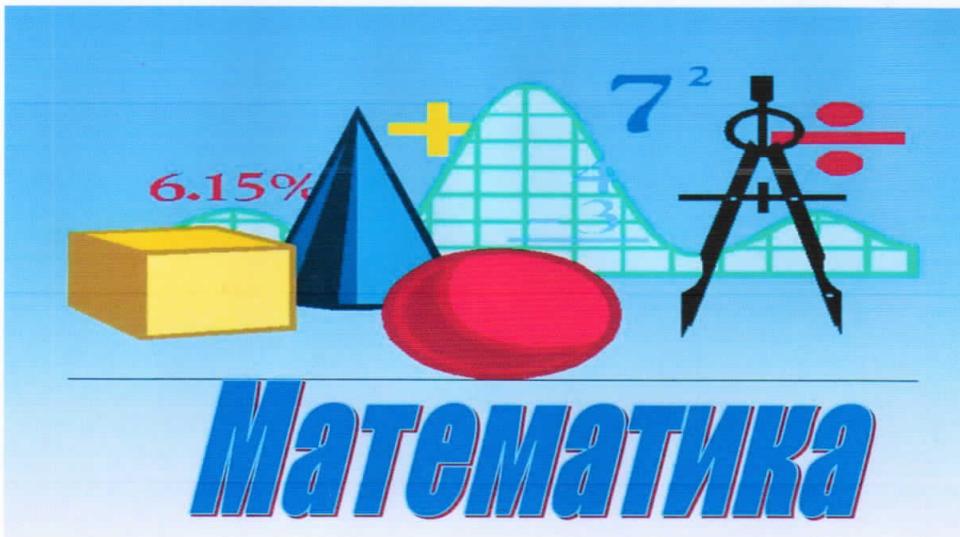

Ж. Турусбеков атындағы №33 жалпы билим берүүчү орто мектеби

Тема: “Ондук бөлчөктөр жана алар менен
болгон амалдар.”

5-класс

МУГАЛИМ: Тойонова Лира .

Сабактың темасы:

Ондуқ белгектер жана алар

менен болгон

амалдар.(бышыктоо сабагы)

Таймаш сабак.

Аа Бб Вв ...

2+2=

$a \neq b \neq c$

255
253
0

Сабактын Максаты:

1. Окуучулардын математика сабагында ондук бөлчек, ондук бөлчөктөрдү салыштырууну, ондук бөлчөкту кошум жана кемитүү, көбөйтүү жана бөлүү боюнча билимдерин аныктоо.
2. Ой жүгүртүсүн остирууга карата конүүлорду аткаруу менен алган билимдерин практикада колдонууга үйрөнөт.
3. Түрмүштүк мисалдарга жана жаратылышка байланыштыруу менен окуучулардын математика илимине кызыгуусу артат, тез жана туура иштоого жетишет.

Чи тапшырманы текшерип алалы

Кошуну аткаргыла.

$$21,36+12,58=$$

$$98,5+45,6=$$

$$0,125+21,35=$$

$$4,002+9,32=$$

Кемитүнү аткаргыла.

$$25,3-11,2=$$

$$12,5,06-89,25=$$

$$2,0012-1,003=$$

$$98,302-45,3255=$$

Көбейтүнү аткаргыла.

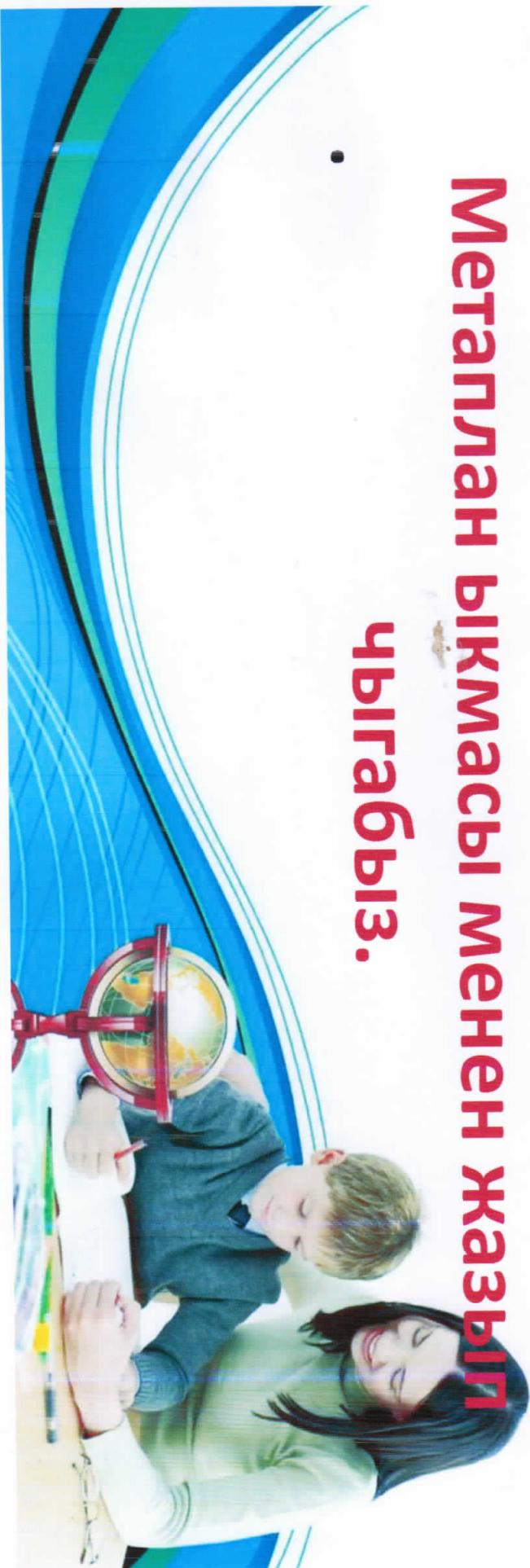
$$23,5 \times 3,2 =$$

$$9,3 \times 5,2 =$$

**Ондук белчектөрдү туствуу
барактарга жазып доскага
чаптайбыз.**

**Метаплан ыкмасы менен жазып
чыгабыз.**

Топторго берилүүчү 1-тапшырма

$$1) 985,356 + 456,2 =$$

$$1) 215,23 + 615,3 =$$

$$2) 321,564 - 200,32 =$$

$$2) 654,987 - 300,45 =$$

$$3) 321,36 + 2,5 =$$

$$3) 251,54 + 3,5 =$$

$$4) 32,8 - 2,564 =$$

$$4) 52,4 - 2,952 =$$

- 1) $985,356 + 456,2 = 1441,556$ 1) $215,23 + 615,3 = 830,53$
2) $321,564 - 200,32 = 121,244$ 2) $654,987 - 300,45 = 354,537$
3) $321,36 + 2,5 = 323,86$ 3) $251,54 + 3,5 = 255,04$
4) $32,8 - 2,564 = 30,236$ 4) $52,4 - 2,952 = 49,448$

КЛАССТЕР ТҮЗҮ.

Ракета: Жөнекей белчектер.

Асман: Ондук белчектер

Топторго берилүүчү 3-тапшырма

$$1) 3,21 \times 5 =$$

$$1) 4,21 \times 6 =$$

$$2) 85,23 \times 2,5 =$$

$$2) 65,35 \times 4,5 =$$

$$3) 45,5 : 5 =$$

$$3) 36,4 : 4 =$$

$$4) 120,56 : 2,2 =$$

$$4) 240,96 : 3,2 =$$

Топторго берилүүчү-тапшырма

请看下图，给出最终答案？

$$\begin{array}{rcl} \text{熊} & + & \text{笔} \\ \text{笔} & + & \text{玩具车} \\ \times & + & \text{玩具车} \\ \text{玩具车} & + & \text{熊} \\ \hline \text{？} & = & 15 \\ & & \end{array}$$
$$\begin{array}{rcl} \text{熊} & + & \text{笔} \\ \text{笔} & + & \text{玩具车} \\ + & + & \text{玩具车} \\ \text{玩具车} & + & \text{熊} \\ \hline \text{？} & = & 21 \\ & & \end{array}$$

Гүлдер кайсы сандарды туяңтат?

$$\begin{array}{rcl} \text{yellow flower} & + & \text{purple flower} \\ + & - & \\ \text{red flower} & & \text{red flower} \\ \times & & + \\ \text{purple flower} & = 3 & \text{red flower} \\ = & & = 30 \end{array}$$

Топ баштысына берилүүчү ар

турдуу суроолор

1. Эки күн катарынан жамғыр жашы мүмкүнбү?
2. Эки адам беш партиядан шашки ойнойт. Ар бири беш жолудан утту. Бул мүмкүнбү?
3. Кандай суроого "ооба" деп жооп берүүгө болбойт?
4. Кандай идиштен тамак иче албайбыз?
5. Адамдар менен унаалар басып етүүчү жаныбар кандай аталаат?
6. Чийки түрүндө жебей? Бышкөн сонг таштаныга таштайт. Бул эмне?
7. Адам анын иштегениң каалайт. Бирок, иштеген кезде аччуланып өчүрүүгө шашылат.
8. Аны жерден көтөрүү сңой, ыргытуу кыйын.
9. Мараттын он беш кою бар эле. Он төртүнөн башкастынын баары өлүп калды. Ошондо Мараттын аңча койу калды?
10. Мейманканда 7 кабат бар. Биринчи кабатта төргөдөр жашайт. Ар бир кийинки кабатта алдыңкысынан Караганда 2 адамга көп. Лифти эң көп чакырган кайсы кабаттын жашоочулары?

- 1.Бир жаныбардын, бир қыздын атын кошкондо, бир олконун аты чыгат: Кайсы олко?
- 2.Алмасы бар шагы жок,
Атасы бар энеси жок. ???
- 3.Баш кийимдин атын алып жүргөн мамлекет?
- 4.Адамдын денесиндеи эн чон органдың кайсы?
- 5.Жумуртканы 3 метрге ыргытып, сыйнаш уңун эмне кылуу керек?
- 6.Эмне учун биз арканы карайбыз?
- 7.Кайсыл ат чол жебейт?
- 8.Адамдын башында эмне бар?
- 9.Кайсыл дарыя "а" тамгасынан башталып "я"
Тамгасына чейин агат?
- 10.Кайсыл чычкан сыр жебейт?

Үй Тапшырма:

$$1) 456,321 + 23,5 =$$

$$2) 215,354 + 25,6 =$$

$$3) 89,6 - 25,7 =$$

$$4) 854,56 - 0,0012 =$$

$$5) 821,5 \times 2,4 =$$

$$6) 96,3 : 3 =$$

ЖУСУП ТУРУСБЕКОВ АТЫНДАГЫ №33 ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮЧҮ ОРТО МЕКТЕБИ

ТЕМА: “КҮЗ МЕЗГИЛИ”

3-КЛАСС

МУГАЛИМ: АРАПБАЕВА ЖАЗГУЛ

Сабактын темасы: Күз мезгили.

Сабактын максаты: А) Алтын күз жана күз мезгилиnde бышып жетиле турган дан эгиндери жана мөмө жемиштер тууралу маалымат берүү менен бирге ырларды көркөм айтууга көнүктүрүү.

Б) Окуучулардын логикалык ой жүгүртүүсүн жогорлатып

эс тутумун бекемдөө.

В) Жаратылышка аяр мамиле кылууга тарбиялоо.

Жаратканым тартуулаган куз айы,

Берекелүү ырысқылуу бул айы.

Адамдар да мына бүгүн башкача ,

Бардыгынан көтөрүнкү маанайы.

-Саламатсынарбы балдар?

-Азыр айлана кандай түстө?

-Кайсы мезгил?

-Бир жылда канча мезгил бар?

-Кана балдар күз мезгили жөнүндө ырларынарды айткылачы?

Күздө.

Жамғыр жаап күз келди,

Жалбырактар күбүлөт.

Сары, кызыл жалбырак,

Бутубузга үйүлөт.

Күз.

Керилген жер бети,

Алтындай келбети.

Тоо болуп жыйналат,

Алтындай келбети.

Күз.

Он эки айдын үч айы ,
Күркүрөгөн күз айы.
Бөлүштүргөн табият,
Төрт мезгилге атайы.

Конур тартып туш тарап,
Коон алма жыттанат.
Аңыз кечип мүнөшкөр,
Бөдөнөгө күш салат.

Дастарконго нан жайнап,
Эч бөскөрбөй май каймак.
Айлыбызда майрам той,
Самоор- самоор чай кайнап.

Жашыл кымкап бактагы,
Күздө болуп сапсары.
Алма, жүзүм, жийде, алча ,
Текши быша баштады .

Сан жылдыздай шабдалы,
Жерге ийилет шактары.
Көргөн көзгө өөнү жок,
Керектүү кырка саптары .
Берекелүү күз келди ,
Айыл алма жыттанып.
Ак буудайдын данына,
Кампа толду шыкталып.

Жыйым терим маалы ,

Бекер жүргөн эч ким жок .
Эл жабыла иш менен,
Талаа жактан кеткен жок.

Каникулда биз дагы,
Өнөктүкө катыштык.
Картошканы пиязды,
Кампаларга ташыштык.

Улуулардан накыл кеп,
Күндө угуп жатабыз.
Жаз жарыш, күз күрөш деп,
Айтат ата- апабыз.

Арпа.

Арпамын мен мурутуу,
Мал тойгузган дан болом.
Кампа толуп мен менен,
Бардыгына жем болом.

Алма.

Мен алмамын, алмамын,
Бакта өсүп калганмын.
Жесен тойуп курсагын,
Шекер татыйт таңдайын.

Азаматсыңар балдар, силер күз жөнүндө аябай көп ырларды билет экенсиңер.
Эми айткылачы балдар дагы жер жемиштер жөнүндө, күз жөнүндө
табышмактарды билесинерби?

Табышмактар.

- 1) Чон ата отурат тонун кийип,
Тонун чечкендин баары ыйлайт. (пияз)
- 2) Талаадан чаар сзыктуу топ келди. (дарбыз)
- 3) Жашылы бар, кызылы бар,

- Бутакта өсөт жай бою.
Тоголок болуп топтолуп,
Баары аны жактырат. (алма)
- 4) Сары кыз карангыда отурат,
Чачы тышта созулат, (сабиз)
- 5) Тенселип жерден туулган камыш сабак,
Ченгелдүү таманынан тамактанат.
Кучактап, жылуу ороп кабат, кабат,
Капырай колсуз турup бала багат. (жүгөрү)
- 6) Асты таш, үстү таш. Орто жери жашыл аш. (мисте)
- 7) Башы күндү эрчиме,
Төлүн багат бетине. (күн карама)
- 8) Токсон кабат тону бар, ·
Тоголок келген бою бар. (капуста)

Макал – лакаптар.

Жаз жарыш, Күз күрөш.
Жазда магдырасаң
Күздө жалдырайсың.
Жаздын аркетин күздө көр.
Жөжөнү күздө сана.
Күздө чыгынбаган ,
Кышинда жылынбайт.

САБАК УЧУРУ

**ЖУСУП ТУРУСБЕКОВ АТЫНДАГЫ
№33 ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮЧҮ
ОРТО МЕКТЕБИ**

**ТЕМА: “АФРИКА МАТЕРИГИНИН
ИРИ ӨЛКӨЛӨРҮ”**

7-КЛАСС

МУГАЛИМ: Пусурова Гульнара Капарбековна

АФРИКА МАТЕРИГИН ИРИ ӨЛКӨЛӨРҮ

Тема :

Сабактын мақсаты:

1. Африка материгинин ири өлкөлөрү менен таанышып, алар жөнүндө маалымат беруу.
2. Карта, контур карта менен, метаплан ыкмасы, визуалдаштыруу усулдарын үйрөнүүнү өнүктүрүү
3. Мекенин коргоого, атмосфеарын булгабоого, ар бир адам өз жерин көздүн карегиндей сактоого тарбияланышат.

Күтүлгөн натыйжалар :

Африка материгин ири өлкөлөрү жөнүндө кенен маалымат алыш, бири-бири менен пикир алмашышат.

Көрсөткүчтөр

Африка материгинин ири өлкөлөрү жөнүндө кенен маалымат алыш, талдап айтып бере алышса.

Карта, контур карта менен, метаплан ыкмасы, визуалдаштыруу усулдарын туура колдоно алышса.

Мекенин коргой билүүгө, атмосфераны булгабоого, өз жерин көздүн карегиндей сактоого тарбияланышса.

Компетенттүүлүк:

№	Негизги компетенттүүлүк	№	Предметтик компетенттүүлүк
1.	Маалыматтык компетенттүүлүк	+	1. Географиялык компетенттүүлүк
2.	Социалдык-коммуникативдик компетенттүүлүк		2. Геоэкологиялык компетенттүүлүк
3.	“Өзүн-өзү уюштуруу жана көйгөйлөрдү чечүү”.		3. Социалдык-инсандык компетенттүүлүк
	Денгээлдери :		Таанып билүү жана илимий суроолорду көё билүү.
1	Репродуктивдик		Кубулуштарды илимий түшүндүрүү. (чечүү)
2	Продуктивдүү		Илимий далилдөөлөрдү пайдалануу
3	Креативдүү	+	

Сабактын тиби:

Жаңы билимди өздөөштүрүү сабагы +		Бидимдерди бышыктоо, билгичтерди жана көндүмдөрдү бышыктоо сабагы □
Билимдерди жалпылоо жана системалаштыруу (кайталап, жалпылоочу) сабагы □		Билимдерди, билгичтерди жана машыгууларды текшиерүү жана баалоо сабагы □
Комбинациялоо сабагы;	+	Проблемалоо сабагы □

Сабактын ыкмасы : □

Сөздүк ыкма □	+	Көрсөтмөлүү ыкма □	+
Практикалык ыкма □		Репродуктивдүү ыкма □	
Изденүү ыкмасы □	+	Индуктивдүү ыкма □	+
Дедуктивдүү ыкма □		Өз алдынча шитөө ыкмасы □	+
Коммуникативдик ыкма □			

Сабактын жабдылыши: Карта, контур карта, слайд, плакат, маркер, сүрөттөр, таркатма материалдар, буклеттер, флипчарт, түстүү карточкалар ж.б.

Сабактын формасы : □

Сабак-дарс (лекция) □	+	Сабак семинар □	
Сабак практика □		Сабак-зачёт □	
Сабак-диолог, дискуссия □	+	Сабак-оюн □	
Сабак-ШБК, (КВН)		Сабак группалык иштер □	+
Сабак-театр □		Сабак-экскурсия □	+

Сабактар аралык байланы: Тарых

Сабактын жүрүшү : Уюштуруу:

Мугалимдин иш аракети.

Окуучулар менен саламдашып, класстагы тартипти көзөмөлгө алыш, оқуучулардын сабакка даярдыгын суроо.

1. Отүлгөн тема боюнча иштөө. 10 мин.

Отүлгөн тема боюнча суроолорду берет.

- Африка материгин аянын канчаны?
- Африка материги чоңдугу жагынан канчанчы орунда турат?
- Африка деген сөз кайсы уруунун атынан келип чыккан?
- Африканы чектешкен аймагын атагыла?
- Африка менен Евразияны кайсы кысык бөлүп турат? Картадан көрсөткүлө!
- Африка менен Евразияны кайсы деңиздер бөлүп турат, картадан көрсөткүлө?
- Африка башка материиктер менен эмнеси менен айырмаланат?
- Африкадагы эң ири дарыяларды картадан көрсөткүлө?

Ар бир туура жооп берген окуучуларга жалоо берилет. Баалоо иретинде.

Окуучунун иш аракети.

Мугалим менен саламдашып, класстагы тартипти сактап, "Алтын эрежелер"ди эске алыш, китеп, дөптерлерин алыш сабакка даярданышат.

Окуучулар жооп берүүгө аракет жасашат.

- 30.3млн км²
- 2-орунда турат.
- Африкадагы Бербер уурусунан келип чыккан.
- Африка материги чыгышанан Инди океаны, Кызыл деңизи менен, байтшинан Атлантика океаны менен, тундукунен Жер ортолук деңизи менен курчалып турат.
- Африканы Евразиядан Гибралтар кысыгы бөлүп турат.
- Африканы Евразиядан Кызыл деңизи, Жер Ортолук деңизи бөлүп турат.
- Африка өзгөчө абалды ээлейт. Анткени аны дал ортосунан экватор сызыгы кесип өткөн. Башка материиктерге салыштырмалуу ички сууларга бай материик.
- Африкада чоң дарыялар көп. Мисалы: Нил, Конго, Нигер ж.б.

Жаңы тема боюнча иштөө. 25 мин.

Мугалимдин иш аракети.

Бүгүнкү жаңы темабыз Африка материгин ири өлкөлерүү.

Окуучулар ким Африка материгинин ири өлкөлөрүн билет?
Карточкаларга метаплан ыкмасын колдонуп жазып чыгабыз.

Окуучунун иш аракети.

Египед, Нигерия Федаративдик Республикасы, Эфиопия, ТАР, Ливия ж.б.

Окуучулардын жазган өлкөлөрүн картага жармаштырып чыгышат.

Баарыбыз столдун үстүндөгү сүрөттөрдөн тандагыла.

Окуучулар жалоо берилген өлкөлөрүн топторго бөлүнүштөт.

Окуучуларды топторго бөлөт.

1-топ Египет
2-топ ТАР.

Окуучуларга тапшырма берет.

Ар бир топко 2ден мамлекеттин текстин берип, визуалдаштыруу усулун колдонуп, кайтарым байланышка чыгаарын түшүндүрөт.

Окуучулар өздөрүнө берилген өлкөлөр менен таанышып, плокаттарга визуалдаштырып кайтарым байланышка чыгышат.

1-тапшырманы аткаруу үчүн окуучуларга 10 минута убакыт берилет.

Кайтарым байланыш түзүү үчүн 5 минутадан убакыт берилет.

Ар бир туура жоопко жалоо берилип турулат.

3. Бышыктоо : 5 мин.

Окуучуларга слайд көрсөтүлөт.

Окуучулар слайд материалда көргөндөрү жөнүндө айтып беришет.

4. Баалоо. 3 мин.

Активдүү катышкан, тапшырманы аткарған окуучулар бааланат.

"4", "3", "5" деген баалар менен.

5. Үйгө тапшырма : 2 мин.

Африка материгинин ири өлкөлөрү.

Эфиопия мамлкети

Африканын тұндық чыгышанда жайгашкан. Аяны 1121,9 км^2
Калкы 56,7млн киши. Борбору Аддис-Абеба.

Эфиопия агрардық өлкө. Айыл чарбасы негизги тармагы дыйканчылық болуп эсептелет. Дан өсүмдүктөрүнөн, фасоль, арахис, пахта, тамеки, кант тросниги әгилет. Кофенин сапаты өтө жогору. Экспортко чыгарылат. Эфиопияда мезгил-мезгил менен кургакчылықтын болушу, калкка, дыйканчылыкка өтө терс таасирин тийгизет.

Мал чарбасында бodo мал, кой, эчки багылат. Өнөр жайы тоо-кен өнөр жайлары, алтын, марганец, күкүрт ж.б. иштетүү эзелтен өнүккөн. Тамак аш, женіл өнөр жайлары жакшы өнүккөн.

НИГЕРИЯ ФЕДЕРАТИВДИК РЕСПУБЛИКАСЫ

Африканын батышында жайгашкан. Аяны 923,8 км^2 Калкы 166,6 млн киши. Борбору Лаос.

Нигериянын айыл чарбасында дыйканчылыгында какао, арахис эгилет да, экспортко чыгарылат.

Ошондой эле пахта, сорго, жүгөрү өстүрүлөт.

Мал чарбасында бодо малдар, кой, эчки багылат.

Өнөр жайларынан тоо-кен казып алуу тармактары, тамак ашты иштетүү өрчүгөн. Пальма майын, какао, арахисти экспортко чыгарууда алдынкы орунда. Нефтини да экспортко чыгарат. Токой иштетүү, текстиль тармактары да өнүккөн.

ЕГИПЕТ РЕПУБЛИКАСЫ

Египет Республикасы материкитин тұндық чыгышынан жана Синай жарым аралынан орун алған. Аяны 1001, 4 миң км^2 . калкы 82,9 млн киши. Борбору Каир.

Жаратылыш шарты ар түрдүү. Өлкөнүн аймагынын көпчүлүгү бөксө тоолор, ойдуң-түздүтөр әэлейт. Египеттин аймагынын 95% ашығын Ливия, Аравия, Нубия чөлдөрү әэлейт.

Өлкө ар кандай кендерге бай. Нефть, газ, таш көмүр кендері бар. Гипс, кайнатма туз, курулуш матерайлдары кездешет.

Калкынын саны боюнча Африкада нигериядан кийинки экинчи орунда турат. Калкынын 95% Нил дарыясынын өрөөндөрүндө жыш отурукташкан. 1 км^2 жерге 1000 кишиден туура келет. Ичкери чөлдөрдө 1 киши, андан да аз.

Египед байыркы Арап маданиятынын өлкөсү. Көптөгөн баалуу тарыхый эстеликтери бар.

Египедте сугат аркылуу гана жогорку түшүм ала алат. Пахта, күрүч, жүгөрү, жашылча эгилип өстүрүлөт. Табигый жайыттардын тартыштыгынан мал чарбасы начар өнүккөн. Бодо малдар, эчки, койлор, төөлөр багылат. Канаттуулар багылат.

НИГЕРИЯ

ЭФИОПИЯ

ТУШТУК АФРИКА РЕСПУБЛИКАСЫ

ЕГИПЕТ

